

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

A6-0365/2008

23.9.2008

SPRÁVA

o zintenzívnení boja proti nelegálnej práci
(2008/2035(INI))

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

Spravodajca: Pier Antonio Panzeri

Spravodajca výboru požiadané o stanovisko (*):
Theodor Dumitru Stolojan,
Výbor pre hospodárske a menové veci

(*) Pridružený výbor – článok 47 rokovacieho poriadku

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	16
STANOVISKO VÝBORU PRE HOSPODÁRSKE A MENOVÉ VECI(*).....	18
STANOVISKO VÝBORU PRE VNÚTORNÝ TRH A OCHRANU SPOTREBITEĽA.....	21
STANOVISKO VÝBORU PRE OBČIANSKE SLOBODY, SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI	24
STANOVISKO VÝBORU PRE PRÁVA ŽIEN A RODOVÚ ROVNOSŤ	27
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	30

(*) Pridružený výbor – článok 47 rokovacieho poriadku

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o zintenzívnení boja proti nelegálnej práci (2008/2035(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Zintenzívnenie boja proti nelegálnej práci (KOM(2007)0628),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. septembra 2000 o oznámení Komisie o nelegálnej práci¹,
- so zreteľom na uznesenie Rady a zástupcov členských štátov prijaté na stretnutí Rady 22. apríla 1999 o kódexe pravidiel na zlepšenie spolupráce medzi orgánmi členských štátov v boji proti cezhraničným podvodom v oblasti pomoci a príspevkov sociálneho zabezpečenia a proti nelegálnej práci a v súvislosti s nadnárodným prenájaním pracovníkov²,
- so zreteľom na smernicu Rady 1999/85/ES z 22. októbra 1999, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS v súvislosti s možnosťou experimentálne používať zníženú sadzbu DPH pri službách náročných na ľudskú prácu,
- so zreteľom na oznámenie s názvom Budúcnosť európskej stratégie zamestnanosti – stratégie zameranej na úplnú zamestnanosť a lepšie pracovné miesta pre všetkých (KOM(2003)0006),
- so zreteľom na rozhodnutia Rady 2003/578/ES z 22. júla 2003 a 2005/600/ES z 12. júla 2005 o usmerneniach politiky zamestnanosti členských štátov, a najmä na usmernenia č. 9 a 21,
- so zreteľom na uznesenie Rady o zmene neprihlásenej práce na riadne zamestnanie³,
- so zreteľom na oznámenie Komisie jarnému zasadnutiu Európskej Rady s názvom Čas zaradiť vyššiu rýchlosť – Nové partnerstvo pre rast a zamestnanosť, (KOM(2006) 0030),
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2006/702/ES zo 6. októbra 2006 o strategických usmerneniach Spoločenstva o súdržnosti,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. februára 2006 nazvané Správa o fungovaní prechodných opatrení ustanovených v Zmluve o prístupí z roku 2003 (obdobie 1. máj 2004 – 30. apríl 2006) (KOM(2006)0048),

---

¹ Ú. v. ES C 146, 17.5.2001, s. 102.

² Ú. v. ES C 125, 6.5.1999, s. 1.

³ Ú. v. EÚ C 260, 29.10.2003, s. 1.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2007 o podpore dôstojnej práce pre všetkých¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. júla 2007 o modernizácii pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. októbra 2006 o uplatňovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov³,
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú sankcie proti zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt (KOM(2007)0249),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 29. novembra 2007 o spoločných zásadách flexiistoty⁴,
- so zreteľom na oznámenie Komisie o výsledku verejných konzultácií o zelenej knihe Komisie Modernizácia pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia (KOM(2007)0627),
- so zreteľom na integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť (2008 – 2010) (KOM(2007)0803),
- so zreteľom na program Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o dôstojnej práci,
- so zreteľom na základné pracovné normy Medzinárodnej organizácie práce a na jej dohovory a odporúčania o riadení a inšpekcii práce, ktoré predstavujú medzinárodný referenčný rámec, pokiaľ ide o garanciu uplatňovania právnych ustanovení týkajúcich sa pracovných podmienok a ochrany pracovníkov,
- so zreteľom na dohovor č. 143 o migrujúcich pracovníkoch (1975) a doplňujúce ustanovenia MOP o prisťahovaleckých pracovníkoch, ktoré ustanovujú prijatie všetkých potrebných a primeraných opatrení na obmedzenie nelegálneho pohybu prisťahovalcov s cieľom nájsť si prácu, ako aj nelegálneho zamestnávania prisťahovalcov; tiež so zreteľom na ustanovenia, ktoré sa týkajú uplatňovania administratívnych, občianskoprávných a trestných sankcií v oblasti nelegálneho zamestnávania prisťahovaleckých pracovníkov,
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. decembra 1995 o harmonizácii opatrení na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a nelegálnemu zamestnávaniu,
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 27. septembra 1996 o boji proti nelegálnemu zamestnávaniu štátnych príslušníkov tretích krajín,
- so zreteľom na závery neformálneho stretnutia ministrov práce a sociálnych vecí v Berlíne venované „dobrej práci“, ktoré sa konalo 18. – 20. januára 2007,

---

¹ Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

² Ú. v. EÚ C 175 E, 10.7.2008, s. 401.

³ Ú. v. EÚ C 313 E, 20.12.2006, s. 452.

⁴ Prijaté texty, P6_TA(2007)0574.

- so zreteľom na správu Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (EUROFOUND) o boji proti nelegálnej práci v Európskej únii¹,
  - so zreteľom na články 136 a 145 Zmluvy o ES,
  - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a stanoviská Výboru pre hospodárske a menové veci, Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa, Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A6-0365/2008),
- A. keďže nelegálna práca je zložitým javom, ktorý je vplyvom početných hospodárskych, sociálnych, inštitucionálnych, regulačných a kultúrnych faktorov v niekoľkých členských štátoch stále na vzostupe,
  - B. keďže nelegálna práca je obzvlášť znepokojujúcim a pretrvávajúcim znakom európskych pracovných trhov, ktorý by mohol ohroziť ekonomiky členských štátov a finančnú udržateľnosť európskeho sociálneho modelu, pretože obmedzuje hospodársky rast a rozpočtové a sociálne politiky; keďže nelegálna práca je takisto zodpovedná za narušanie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, pretože vytvára nečestnú konkurenciu voči iným štátom alebo podnikom,
  - C. keďže nelegálna práca je hlavným faktorom, ktorý sa podieľa na sociálnom dumpingu, a je teda jednou z kľúčových tém v modernizácii pracovného práva Spoločenstva,
  - D. keďže nepoistená práca vedie k nekalej súťaži medzi poistenými a nepoistenými pracovníkmi, čoho dôsledkom je ďalšie porušovanie práv pracovníkov,
  - E. keďže odvetvia najviac postihnuté nelegálnou prácou sú odvetvia náročné na ľudskú prácu, ako je poľnohospodárstvo, stavebníctvo, domáce, ubytovacie a reštauračné služby, vyznačujúce sa neistým zamestnaním a nepriaznivými platovými podmienkami,
  - F. keďže nelegálnu prácu napomáha aj priemyselná reorganizácia, v rámci ktorej vznikajú subdodávateľské reťazce, a v dôsledku toho narastá počet samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré niekedy pracujú nelegálne,
  - G. keďže nelegálnu prácu napomáha aj vysoká nezamestnanosť, chudoba a dočasné a nestále zamestnanie a vzhľadom na takéto prostredie sú pracovníci nútení vzdať sa poistenia alebo ďalších nárokov,
  - H. keďže medzi nelegálnym prisťahovalectvom a nelegálnou prácou môže existovať súvislosť; je presvedčený, že je to ďalší dôvod, prečo členské štáty a Komisia musia pokračovať v zvažovaní spoločného prístupu k prisťahovalectvu a možnosti sprístupniť viac spôsobov legálnej migrácie do Európskej únie pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí chcú pracovať,

¹ Tackling undeclared work in the European Union
<http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2008/13/en/1/ef0813en.pdf>

- I. keďže prisťahovalci, aspoň tí, ktorí sa ocitnú v nelegálnom postavení, sa pravdepodobnejšie stanú nelegálnymi zamestnancami a budú pracovať v zlých podmienkach,
- J. keďže nelegálne zamestnaní štátni príslušníci tretích krajín sú zraniteľnejší, nakoľko je pravdepodobné, že budú v prípade zadržania poslaní späť do svojej krajiny pôvodu,
- K. keďže mnohé členské štáty čelia dlhodobému nedostatku pracovných síl, schopných a ochotných vykonávať špecifickú, často nekvalifikovanú prácu, napríklad v odvetví poľnohospodárstva a záhradníctva,
- L. keďže osoby, ktoré vykonávajú domáce práce, často pracujú nelegálne a keďže veľký počet týchto pracovníkov tvoria prisťahovalci, z ktorých sú mnohí v nelegálnom postavení a niektorí z nich sú obeťami vykorisťovania pri obchodovaní s ľuďmi a nútenej práce,
- M. keďže nelegálna práca nie je zahrnutá do daňovej základne a narúša financovanie a rozdeľovanie sociálneho zabezpečenia a služieb verejného záujmu, čím sa zároveň obmedzuje kapacita členských štátov poskytovať sociálne služby,
- N. keďže nelegálna práca pripravuje poisťovne o cenné zdroje príjmov,
- O. keďže pracovníci zapojení do nelegálnej činnosti nemajú nijaké sociálne zabezpečenie, zdravotné ani úrazové poistenie, čím sú vystavení vysokému riziku a peňažným stratám,
- P. keďže nelegálna práca neumožňuje kontrolu dodržiavania ustanovení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, čo vystavuje pracovníkov vysokému zdravotnému riziku a umožňuje zamestnávateľom vyhnúť sa zodpovednosti,
- Q. keďže na účinný boj proti nelegálnej práci je nevyhnutné posilniť mechanizmy sledovania a sankcií zabezpečením koordinovaných zákrokov inšpektorátov práce, daňových úradov a sociálnych partnerov,
- R. keďže nelegálna práca má nepriaznivý vplyv na všetky piliere lisabonskej stratégie: plnú zamestnanosť, kvalitu a produktivitu práce, sociálnu súdržnosť,
  - 1. víta prístup Komisie a vyzýva aj na obnovenie boja proti nelegálnej práci a tieňovej ekonomike, ktoré – hoci v rôznej miere v jednotlivých štátoch – poškodzujú hospodárstvo, zamestnancov ponechávajú bez ochrany, poškodzujú spotrebiteľov, znižujú daňové výnosy a vedú k nečestnej súťaži medzi podnikmi;
  - 2. vyjadruje svoje hlboké znepokojenie v súvislosti s rozsahom nelegálnej práce, ktorá v niektorých členských štátoch tvorí až 20 % a viac ich HDP;
  - 3. vyzýva členské štáty, aby zvažili zlepšenie stimulácie regulárnej práce, čo môže zahŕňať zvýšenie nezdaniteľného základu dane z príjmov a ako stimul pre zamestnávateľov znižovanie mimomzdových nákladov súvisiacich s legálnou zamestnanosťou;
  - 4. víta iniciatívu Komisie zaradiť nelegálnu prácu medzi politické priority Európskej únie, prioritu, ktorá si vyžaduje významné opatrenia na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej

úrovni;

5. podporuje členské štáty v tom, aby pokračovali v reformách daňového systému a systému sociálneho zabezpečenia, a tým znižovali daňovú záťaž pracovnej sily;
6. konštatuje však, že sa vyskytujú problémy pri pretváraní politických usmernení Spoločenstva v oblasti nelegálnej práce na presne stanovené právne a inštitucionálne nástroje, ktorých výsledkom by boli konkrétne opatrenia v jednotlivých členských štátoch;
7. poukazuje na výraznú asymetriu medzi nástrojmi, ktoré Spoločenstvo môže použiť na uskutočňovanie dobrej politiky práce, a nástrojmi na uskutočňovanie politiky zameranej na zabezpečenie slobody trhu;
8. domnieva sa, že boj proti nelegálnej práci vyžaduje komplexný prístup zahrnujúci otázky, ktoré súvisia s monitorovaním a kontrolou, hospodárskym a inštitucionálnym rámcom, odvetvovým a teritoriálnym rozvojom a zahŕňa spojené úsilie na rôznych úrovniach a účasť všetkých zúčastnených strán (štátne orgány, sociálni partneri, podniky a pracovníci);
9. poukazuje na prepojenie medzi oneskoreným rozvojom hospodárstva a produktivity na jednej strane a rozšírením nelegálnej práce na strane druhej; domnieva sa, že boj proti nelegálnej práci by mal byť súčasťou politik hospodárstva a zamestnanosti uskutočňovaných v súlade s lisabonskou stratégiou; okrem toho sa domnieva, že by sa mali vypracovať dôkladné štúdie analyzujúce rozhodujúce makroekonomické činitele a vzťahy medzi trhmi, výrobnými modelmi a rozsiahlou nelegálnou zamestnanosťou, aby sa zabezpečilo, že stratégia na riešenie nelegálnej práce bude účinná a prinesie praktické výsledky;
10. žiada preto operatívnejšie a róznejšie pôsobenie Spoločenstva v oblasti boja proti nelegálnej práci, aby sa zabezpečilo, že modernizácia pracovného práva v Európskej únii sa neobmedzí iba na teoretickú rovinu, ale sa pretransformuje na účinnú a kvalitnú politiku, a aby sa zabezpečilo, že zlepšené pracovné podmienky možno dosiahnuť v každom prípade v súlade s cieľmi „dôstojnej práce“;
11. domnieva sa, že vykorenenie nelegálnej práce závisí vo veľkej miere od účinnosti pracovných noriem a predpisov o daniach a sociálnom zabezpečení, a súčasne naznačuje potrebu zvýšiť zdroje a pôsobenie rozličných štátnych orgánov zodpovedných za tieto otázky a zlepšiť ich koordináciu a vzájomnú výmenu informácií;
12. požaduje stratégiu na boj proti nelegálnej práci založenú na pevnej a účinnej koordinácii a administratívnej spolupráci medzi vládnymi výkonnými orgánmi, inšpektorátmi práce a sociálnymi partnermi, správou sociálneho zabezpečenia a daňovými orgánmi;
13. zdôrazňuje, že nelegálna práca sa vo vnútroštátnych právnych systémoch definuje rôzne a že spoločná definícia pre všetky členské štáty by s konečnou platnosťou pomohla odstrániť neistotu spojenú so štatistickými údajmi, ktoré sa tohto javu týkajú; poznamenáva v tejto súvislosti, že ako východiskový bod možno použiť definíciu zo správy Komisie, ktorá rozlišuje legálne a nelegálne činnosti, s vedomím, že rozsah tohto javu sa v jednotlivých štátoch kvalitatívne aj kvantitatívne líši;

14. zdôrazňuje, že opatrenia zavedené na boj proti nelegálnej práci osvetlia aj disproporcie vo vzťahoch v legálnom zamestnávaní založenom na pracovných zmluvách;
15. nalieha na členské štáty, aby účinnejšie presadzovali platné pracovné právo a pracovné normy na potlačanie nelegálnej práce; je presvedčený, že EÚ by mala zohrávať väčšiu úlohu pri podpore väčšej a lepšej spolupráce a koordinácie medzi vnútroštátnymi pracovnými a sociálnymi inšpektormi;
16. konštatuje, že tieňovú ekonomiku nemožno odstrániť bez využitia vhodných stimulačných mechanizmov; domnieva sa, že členské štáty by v súvislosti s lisabonskými ukazovateľmi mali podávať správy o výsledkoch dosahovaných vďaka znižovaniu miery tieňovej ekonomiky;
17. žiada Komisiu, aby predložila návrhy na vypracovanie všeobecne prijateľných metód na stanovenie miery nelegálnej práce, ktorých základom by bola tabuľka údajov rozdelených podľa pohlavia a odvetvia – vzhľadom na výrazne sa odlišujúci rozsah nelegálneho zamestnávania mužov a žien v mnohých odvetviach – a výsledný nepriamy vplyv na mzdový rozdiel medzi mužmi a ženami;
18. zdôrazňuje základnú potrebu zriadiť na úrovni Spoločenstva v úzkej spolupráci s členskými štátmi platformu na zhromažďovanie potrebných informácií s cieľom vytvoriť spoľahlivú databázu s údajmi o nelegálnej práci v EÚ, kde sa zohľadní rodový rozmer, a najmä postavenie žien;
19. zdôrazňuje, že pokiaľ ide o nelegálnu prácu, ženy nie sú nadmerne zastúpené, ale ich zastúpenie je v porovnaní s mužmi vyššie v niektorých tradične ženských oblastiach zamestnanosti, akými sú služby v domácnosti, hotelové a reštauračné služby či služby zdravotnej starostlivosti, ktoré sa vyznačujú nižšou úrovňou kvalifikácie, istoty zamestnania a odmeňovania a slabou alebo neexistujúcou sociálnou ochranou, v dôsledku čoho sú často v mimoriadne zraniteľnom postavení;
20. žiada Komisiu, aby zvažila vytvorenie databázy jednotlivých prístupov a metodológií použitých na zisťovanie miery nelegálnej práce v členských štátoch, zameranej na podporu výmeny osvedčených postupov, prenášania poznatkov a posúdenie, či možno preniesť a realizovať uplatnené opatrenia;
21. žiada Komisiu, aby vypracovala rámce politík stanovujúce všeobecné i odvetvové opatrenia na zabránenie nelegálnej práci, a to za plnej účasti sociálnych partnerov a s osobitným zameraním na najviac postihnuté odvetvia, ako je odvetvie hotelových a reštauračných služieb, poľnohospodárstvo, domáce práce a stavebníctvo; upozorňuje Komisiu a členské štáty na osobitnú situáciu odvetvia poskytovania služieb v domácnosti s výraznou koncentráciou žien pochádzajúcich z tretích krajín, ktoré v mnohých prípadoch nemajú povolenie na legálny pobyt v Európskej únii;
22. poukazuje na to, že nelegálnej práci možno zabrániť, ak sa medzi členskými štátmi a medzi sociálnymi partnermi uznajú vnútroštátne normy a podmienky bezpečnosti pri práci stanovené v súlade s dvojstrannými a trojstrannými dohodami, a že v tomto úsilí pomôže spolupráca a výmena informácií medzi sociálnymi partnermi;

23. vyzýva členské štáty, aby znížili ekonomickú príťažlivosť nelegálnej práce tým, že zaručia, aby ich daňové systémy a systémy sociálneho zabezpečenia boli čo možno najjednoduchšie, najprehľadnejšie a najprístupnejšie, a že vyvinú účinnú politiku na vytvorenie väčšieho množstva a lepších pracovných miest;
24. vyzýva Komisiu, aby navrhla členským štátom rámcový štatút pre manželských partnerov a členov rodiny pomáhajúcich v rodinných podnikoch, ktorý zaistí, že budú povinne prihlásení do systému sociálneho zabezpečenia¹;
25. zdôrazňuje, že samotné riadenie rodiny je rodinným podnikom a že by sa malo zväziť uznávanie netypickej rodinnej práce a jej povinnej registrácie v systéme sociálneho zabezpečenia;
26. domnieva sa, že akákoľvek reforma hospodárskej politiky, daňového systému a systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov členskými štátmi by mala byť integrovaná a mala by zohľadňovať hlavné príčiny nelegálnej práce;
27. vyzýva členské štáty, aby zaviedli silné stimuly pre tých, ktorí sa zaviazu dať nelegálnej práci oficiálny základ, a verí, že v tejto súvislosti môžu netypické pracovné zmluvy na jednej strane pomôcť ľuďom vymaniť sa z nelegálneho postavenia v práci a na druhej strane zvýšiť stabilitu práce;
28. vyzýva členské štáty, aby zaviedli prísne tresty pre zamestnávateľov, ktorí navzdory ponúkaným stimulom naďalej využívajú nelegálnu prácu;
29. vyzýva členské štáty, aby využívali dostupné politické nástroje a kombinovali preventívne opatrenia a sankcie zamerané na transformovanie nelegálnej práce na regulárne zamestnanie, a kde je to možné, aby koordinovali využívanie týchto nástrojov s cieľom dosiahnuť väčšiu súdržnosť v rámci vnútorného trhu;
30. poukazuje na dôležitú úlohu, ktorú zohrali sociálni partneri v mnohých členských štátoch pri potláčaní nelegálnej práce, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v tomto boji poskytli úniám zamestnávateľov a odborom viac podpory a podnetov; so znepokojením poukazuje na to, že pracovníci, ktorí sú nelegálne zamestnaní, často zisťujú, že sa na nich nevzťahujú dôležité právne predpisy zaručujúce ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci, zákony o minimálnej mzde a že im je odopieraná možnosť vstúpiť do odborových organizácií; žiada najmä lepšie presadzovanie platných právnych predpisov upravujúcich minimálnu mzdu v každom členskom štáte a nalieha na tie členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú primeranú minimálnu mzdu, aby zväzili jej schválenie v spolupráci so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnou praxou;
31. žiada, aby sa so súhlasom sociálnych partnerov na príslušnej úrovni posúdili a presadzovali nové opatrenia regulárnej práce, založené na skúsenostiach niektorých členských štátov, s cieľom umožniť osobám podieľajúcim sa na nelegálnej práci, aby zlegalizovali svoju činnosť v súlade s najosvedcenejšou regulačnou praxou, ktorá je účinná;

---

¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. februára 1997 o situácii manželských partnerov pomáhajúcich samostatne zárobkovo činným osobám (Ú. v. ES C 85, 17.3.1997, s. 186)

32. upozorňuje na systémy poukazov na služby v Belgicku, Nemecku a Francúzsku, kde si môžu domácnosti kúpiť služby v domácnosti za nižšie ceny, pričom je však prostredníctvom tohto poukazu zabezpečené odvádzanie príspevkov na sociálne zabezpečenie a daní;
33. je pevne presvedčený, že legalizácia nelegálnych pracovnoprávných vzťahov musí vždy zahŕňať povinnosť platiť príspevky za predpokladu, že členské štáty môžu prijať kroky uľahčujúce povinné platby zamestnávateľov;
34. vyzýva členské štáty, aby pri prijímaní politických opatrení na vyriešenie problematiky nelegálnej práce zvažili prístupy špecifické pre dané odvetvie;
35. víta iniciatívu Komisie, aby sa pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev začali konania proti tým členským štátom, ktoré do svojich vnútroštátnych právnych predpisov ešte nezapracovali automatické uznávanie kvalifikácie získanej v nových členských štátoch; vyzýva členské štáty, aby si bezodkladne začali plniť svoje povinnosti;
36. žiada členské štáty, ktoré si uplatnili prechodné opatrenia na voľný pohyb pracovníkov v Európskej únii, aby otvorili svoje pracovné trhy pre pracovníkov pochádzajúcich zo všetkých nových členských štátov, keďže obmedzenia prístupu na pracovný trh, aj čiastočné, sú nielen v rozpore so základnými zásadami Európskej únie a európskeho ducha, ale majú za následok aj nárast využívania nelegálnej práce a vytváranie územnej nerovnováhy; v tejto súvislosti je presvedčený, že je veľmi dôležité uplatňovať zásadu rovnakých práv pracovníkov a bojovať proti nekalej súťaži a sociálnemu dumpingu;
37. domnieva sa, že nelegálna práca v prípade zamestnancov využívajúcich právo voľného pohybu môže vyplývať z neznalosti príslušných predpisov; vyzýva preto členské štáty, aby zorganizovali verejné informačné kampane s cieľom zvýšiť informovanosť o tejto otázke medzi zamestnancami a zamestnávateľmi;
38. domnieva sa, že zjednodušenie alebo zníženie administratívnej záťaže a postupov, predovšetkým v malých a stredných podnikoch, môže znížiť využívanie nelegálnej práce a podporiť podnikateľské aktivity v Európskej únii;
39. vyzýva príslušné vnútroštátne orgány, aby podporovali využívanie tzv. elektronickej vlády (e-government) a registrácie prostredníctvom internetu a aby si vymieňali najlepšie skúsenosti s cieľom znižovať náklady a zjednodušovať zložitosť registrácie a administratívnych postupov v podnikaní, najmä pre malé a stredné podniky, napríklad znížením počtu tlačív na daňové priznanie, prostredníctvom vstupu cez jeden údaj, formulárov jednotných platieb a jednotných kontaktných miest;
40. domnieva sa, že je nevyhnutné ihneď zaviesť účinné kontroly na mieste a sankcie a že členské štáty musia dostať nevyhnutný manévrovací priestor s určenou mierou nelegálnej práce;
41. vyjadruje požiadavku, aby boli dodávateľské spoločnosti spoluzodpovedné za všetky nezrovnalosti zo strany subdodávateľov, s ktorými sú spojení priamou subdodávateľskou dohodou;

42. zdôrazňuje, že počet prípadov nelegálnej práce v rámci subdodávateľských reťazcov by sa mohol znížiť zavedením systému vnútroštátnych ustanovení, v ktorých by sa vyžadovalo, aby zmluvné strany a investori konali zodpovedne a čestne;
43. vyzýva členské štáty, sociálnych partnerov a ďalšie dôležité subjekty na trhu práce, aby podnecovali sociálnu zodpovednosť podnikov a iné podobné prístupy v boji proti nelegálnej zamestnanosti;
44. vyzýva členské štáty, aby využívali inovatívne metódy založené na ukazovateľoch a referenčných kritériách špecifických pre rôzne odvetvia podnikania s cieľom bojovať proti nelegálnej práci a daňovým únikom; vyzýva Komisiu, aby v boji proti nelegálnej práci podporovala výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi;
45. pripomína, že výhradne represívna politika, ak ju nesprevádza lepšia koordinácia medzi členskými štátmi, by mohla sústrediť nelegálnu prácu v štátoch s nižšou úrovňou vnútorného usporiadania a v menej regulovaných hospodárstvach;
46. dôrazne podporuje závery dohôd na regionálnej, štátnej a miestnej úrovni, ktoré prinášajú progresívnu reakciu odvetví voči nelegálnej práci, a odporúča opatrenia zabezpečujúce účinné riešenia v prospech celej spoločnosti;
47. v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby členským štátom a sociálnym a hospodárskym subjektom zainteresovaným v boji proti nelegálnej práci navrhla „zmluvu na odhaľovanie nelegálnej práce“, ktorej cieľom bude postupné odhaľovanie nelegálnych činností; je presvedčený, že takáto dohoda by mala poskytnúť prechodné obdobie bez sankcií, po uplynutí ktorého sa však uplatnia mechanizmy tvrdších sankcií;
48. požaduje prísnejšie opatrenia na boj proti nelegálnemu získavaniu pracovníkov zo strany všetkých podnikov bez ohľadu na to, kde uskutočňujú svoju činnosť, a poznamenáva, že rámcové rozhodnutie Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania peňažných sankcií by mohlo tento stav zlepšiť;
49. vyžaduje rozsiahlejšie a účinnejšie dodržiavanie práva na prácu a platných noriem v oblasti zamestnávania ako prostriedku na podporu programu týkajúceho sa dôstojnej práce a uplatňovania právnych predpisov Spoločenstva, najmä tých, ktoré sú stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, od prvého dňa vyslania, na základe zhodného výkladu smernice, ktorý mení súčasný trend k výkladu takým spôsobom, aby sa zmenilo zaobchádzanie s pracovníkmi smerom nadol k základným minimálnym normám;
50. vyzýva Komisiu, aby preskúmala smernicu 96/71/, a najmä aby posilnila administratívnu spoluprácu a výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi (inšpektorátmi práce, daňovými úradmi, organizáciami sociálneho zabezpečenia) s cieľom zabrániť nelegálnej práci a napraviť situáciu v tejto oblasti;
51. zasadzuje sa za užšie vzťahy medzi vnútroštátnymi inšpektorátmi práce a za opatrenia podnecujúce výmenu osvedčených postupov na úrovni Spoločenstva ako reakciu na nelegálnu prácu;

52. žiada členské štáty, aby prijali tvrdšie inšpekčné postupy a prísnejšie kontroly, ktoré sa v mnohých krajinách uvoľnili;
53. verí, že Európska únia môže hrať významnejšiu úlohu pri presadzovaní lepšej a zvýšenej spolupráce a koordinácie medzi inšpektorátmi práce prostredníctvom posilnenia ekonomických a technologických zdrojov inšpekčných služieb, posilnením opatrení umožňujúcich pracovným inšpektorátom pracovať spoločne a vytvorením systémov informačných a komunikačných technológií na ich spoločné užívanie v súlade s právnymi predpismi o ochrane údajov; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby uskutočnila analýzu o možnosti zriadiť určitý druh trvalého usporiadania cezhraničnej spolupráce v rámci Spoločenstva, ktoré by spájalo úsilie členských štátov v boji proti nelegálnej práci;
54. požaduje lepšiu spoluprácu a vzájomnú výmenu informácií medzi členskými štátmi pri skúmaní javu nelegálnej práce a uvádzaní dosiahnutých a nepredvídaných výsledkov;
55. vyzýva Komisiu, aby zvažila, či by na účely boja proti nelegálnej práci mohli byť užitočné a použiteľné systémy, ktoré sa zaviedli smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu, vrátane miest jednotného kontaktu;
56. priaznivo víta vytvorenie výboru na vysokej úrovni, ktorý by mal pomáhať členským štátom pri zisťovaní a vzájomnej výmene osvedčených postupov, pokiaľ ide o kontrolu a zlepšovanie právnych predpisov vzťahujúcich sa na pracovníkov vysielaných na prácu;
57. odporúča prísnejšie reakcie na nepoistenú prácu a opatrenia, ktoré povzbudia spoluprácu a výmenu názorov a osvedčených postupov medzi odborovými zväzmi EÚ;
58. domnieva sa, že je potrebné zvyšovať informovanosť zamestnávateľov, pracovníkov, potenciálnych užívateľov nelegálnej práce a všetky sociálne organizácie o rizikách a nákladoch spojených s nelegálnou prácou a o výhodách, ktoré prináša odstránenie práce načierno alebo zabezpečenie jej legalizácie;
59. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali informačnú kampaň určenú zamestnávateľom a pracovníkom, ktorá by upriamila pozornosť na minimálne platné predpisy a nariadenia Spoločenstva a na negatívne dôsledky, ktoré má nelegálna práca na verejné financie, národné systémy sociálneho zabezpečenia, spravodlivú hospodársku súťaž, hospodársku výkonnosť a na samotných pracovníkov;
60. odporúča sústavné kampane zamerané na predchádzanie nelegálnej práci spolu s informačnými iniciatívami a iniciatívami na zvyšovanie povedomia na úrovni Spoločenstva, národnej a miestnej úrovni, do ktorých sa zapoja sociálni partneri, verejné orgány, obchodné komory a úrady práce, školy, správne úrady, ako aj rôzne kontrolné a represívne systémy;
61. domnieva sa, že stále kampane by mali sprevádzať rôzne opatrenia prijaté s cieľom upevňovať kultúru právneho povedomia a podporovať kvalitnú prácu a kultúru legálneho podnikania, a žiada členské štáty, príslušné štátne inštitúcie a štruktúry občianskej spoločnosti, aby zjednotili svoje úsilie a vytvorili prostredie, v ktorom sa nebude tolerovať nelegálna zamestnanosť, čo povedie k zmene verejnej mienky;

62. zdôrazňuje, že členské štáty musia vyčleniť viac verejných finančných prostriedkov na zvyšovanie verejného povedomia, okrem iného aj z Európskeho sociálneho fondu a z programu Spoločenstva pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu PROGRESS; navrhuje, že počas aktivít na zvyšovanie povedomia by sa mal dôraz klásť na postihy, náklady, riziká nelegálnej práce a výhody riadneho zamestnania, pričom otázka zvyšovania povedomia zodpovedá hlavným cieľom lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť; vyzýva sociálnych partnerov, aby v tomto procese zohrávali aktívnu úlohu;
63. vyzýva všetky členské štáty, aby podpísali Medzinárodný dohovor o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a ich rodinných príslušníkov;
64. domnieva sa, že na boj proti javu nelegálnej práce je potrebné vytvoriť programovacie nástroje na miestnej úrovni a úrovni Spoločenstva, ktoré umožnia presadzovať politiky hospodárskej a sociálnej podpory a rozvoja a zároveň prijať kontrolné a represívne opatrenia;
65. vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť doplniť boj proti nelegálnej práci finančnou politikou, ktorá by podporila regionálne a miestne plány;
66. vyzýva Komisiu, aby pre členské štáty vypracovala pilotný nástroj, ktorý bude čerpať z osvedčených postupov existujúcich v niektorých členských štátoch a z takých modelov, ako bol vypracovaný v projekte 2 Plus v Luxemburgu (spolufinancovanom Európskym sociálnym fondom v rámci programu Cieľ 3), s cieľom odstrániť nelegálnu prácu tým, že sa stane menej zaujímavou, a to prostredníctvom:
- výrazného zjednodušenia administratívnych postupov pre zamestnávateľa, pričom pracovníci budú mať zaistené sociálne zabezpečenie,
  - príťažlivých daňových sadziieb pre zamestnávateľov, a to vrátane zníženia daní, okrem iného v prípade miestnych prác,
  - oslobodenia od daní každej práce s odmenou nižšou ako suma stanovená členským štátom;
67. domnieva sa, že pri riešení fenoménu nelegálnej práce by bolo vhodné preskúmať a vyhodnotiť možnosť využívať štátnu pomoc oslobodenú od oznamovacej povinnosti prostredníctvom voľnej interpretácie výrazu „tvorba pracovných miest“ a významu spojenia „vytváranie regulárnych pracovných miest“; poznamenáva, že nelegálne zamestnanie nie je rovnocenné s riadnym zamestnaním, a preto by sa každý podnet na jeho legalizáciu mohol považovať za „pomoc pri tvorbe pracovných miest“;
68. upozorňuje na všeobecne slabšiu pozíciu žien na pracovnom trhu, často v dôsledku rodinných povinností, ktoré sťažujú prístup žien na oficiálny pracovný trh a podporujú skutočnosť, že ženy prijímajú zle platenú a nelegálnu prácu, čo je zosmiešnením práva na dôstojnú prácu, ktoré tak dôrazne obhajuje Medzinárodná organizácia práce, najmä v prípade žien v domácnosti, nelegálnych prisťahovalcov a žien, pri ktorých sa niekedy kombinuje slabo platená a nelegálna práca; zdôrazňuje závažné negatívne dôsledky na profesionálnu kariéru žien a ich vyhliadky na dôchodok, ale aj na správne fungovanie

pracovného trhu a kapacitu financovania systémov sociálneho zabezpečenia;

69. domnieva sa, že politika, ktorá umožní započítavať materskú a rodičovskú dovolenku do odpracovaných rokov a vyplácať za ňu mzdu, by znížila negatívne dôsledky rodinných povinností a prispela by k rozvoju profesionálnej kariéry žien, ako aj k správne fungovaniu pracovného trhu;
70. požaduje financovanie výskumných projektov v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci, ako aj propagačných činností zameraných na prevenciu a šírenie kultúry zdravia a bezpečnosti na pracovisku, s osobitným dôrazom na odvetvia s najvyššou mierou rizika úrazu, kde je nelegálna práca najviac zastúpená; nazdáva sa, že je potrebné preskúmať súvislosť medzi pracovnými úrazmi a nelegálnou prácou na základe údajov o nehodách;
71. domnieva sa, že vhodná vzdelávacia politika je prvým krokom k boju proti nelegálnej práci;
72. odporúča, aby bola uzatvorená dohoda na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni so spoluúčasťou sociálnych inštitúcií a zamestnávateľských organizácií s cieľom zaviazať sa sledovať a postupne odstraňovať nelegálnu prácu.
73. víta úsilie Komisie o zavedenie sankcií voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že neexistujú opatrenia na boj proti vykorisťovaniu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí v EÚ legálny pobyt majú;
74. zdôrazňuje významné dôsledky na ilegálnu prácu, ktoré prinesie návrh Komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady zavádzajúcu sankcie voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú povolenie na pobyt v Európskej únii, a vyjadruje obavy, že represívne opatrenia sa zavedú skôr, než sa ustanoví akýkoľvek spoločný rámec pravidiel a politík o zákonom prístupe na trh zamestnanosti;
75. berie na vedomie pokrok obsiahnutý v návrhu smernice Rady o zjednotenom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a na prácu na území členského štátu vydávané pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pre pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte (KOM(2007)0638), vyjadruje však poľutovanie nad tým, že k zaručeniu práv zakotvených v článkoch 27 až 34 Charty základných práv Európskej únie zostáva ešte dlhá cesta;
76. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zmiernenie osobitnej zraniteľnosti prisťahovaleckej populácie v nelegálnej práci;
77. domnieva sa, že otázka zamestnávania prisťahovalcov v nelegálnom postavení je zložitá a nemožno ju vyriešiť výlučne iba postihovaním zamestnávateľov; tento problém si vyžaduje aj rozsiahle medzisektorové opatrenia; je presvedčený, že je predovšetkým nevyhnutné zabezpečiť dodržiavanie usmernení MOP (Medzinárodnej organizácie práce) týkajúcich sa podpory migrujúcich pracovníkov s cieľom zabezpečiť rešpektovanie ich práv;

78. je presvedčený, že boj proti nelegálnej práci si vyžaduje komplexný prístup, ktorý musí zohľadňovať potrebu chrániť a presadzovať práva migrujúcich pracovníkov, legálnych či nelegálnych, ktorých zamestnávateľa vykorisťujú;
79. domnieva sa, že boj proti nelegálnej práci vykonávanej nelegálnymi prisťahovalcami nemožno viesť účinne bez otvorenia ciest pre zákonnú migráciu s cieľom zaručiť pracovnú silu z tretích krajín, či už vysokokvalifikovanú alebo menej kvalifikovanú, ktorú Európska únia potrebuje;
80. domnieva sa, že boj proti rastúcej tieňovej ekonomike, a najmä proti zneužívaniu migrujúcich pracovníkov v nelegálnom postavení sa môže opierať nielen o politiku vyhostovania, ale aj o nástroje a mechanizmy na prevenciu a boj proti zneužívaniu migrujúcich pracovníkov, ktoré ustanovujú uznávanie a dodržiavanie základných ľudských práv;
81. vyzýva členské štáty, aby podpísali a ratifikovali Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi;
82. vyzýva členské štáty, aby stanovili alebo posilnili príslušné legislatívne opatrenia, ktoré podnetia obeť vykorisťovania z radov migrantov, aby informovali o svojej situácii, čo by uľahčilo najmä účinnejší boj proti nelegálnej práci;
83. zasadzuje sa za kombinované postupy finančnej a daňovej kontroly a kontroly práce s cieľom bojovať proti nelegálnej práci;
84. vyzýva Komisiu, aby na úrovni Spoločenstva podporovala administratívnu spoluprácu a výmenu najlepších skúseností v boji proti tieňovej ekonomike;
85. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil vládam a parlamentom členských štátov, Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Rozšírenie javu práce načierno a nelegálnej práce je také veľké, že Európa a jej inštitúcie sa nemôžu len pasívne prizerať. Ak percentuálny podiel nelegálnej práce presahuje 20 %, ide o stav jasnej nezákonnosti, ktorú nemožno tolerovať, pretože výrazne poškodzuje hospodársku súťaž medzi podnikmi a územiaми. Príčiny vzniku nelegálnej práce sú rôzne: určite súvisia s niektorými nedostatkami pracovného trhu, ale je to aj otázka prebiehajúcej reorganizácie niektorých podnikov a rovnako aj určitej krehkosti ďalších podnikov, ktoré nie sú schopné udržať sa na pracovnom trhu. Ďalšími príčinami môžu byť: nelegálne prisťahovalectvo, ale aj prisťahovalectvo v rámci Spoločenstva, nie vždy správny postoj orgánov verejnej samosprávy a nevhodné daňové politiky. Je však potrebné, aby si ľudia lepšie uvedomovali, že bez skutočného boja proti nelegálnej práci sa v blízkej budúcnosti môžu výrazne oslabiť systémy sociálneho zabezpečenia v Európe. V skutočnosti so zreteľom na významné výzvy, ktorým musí Európa čeliť – globalizácia a demografický vývoj – bude ťažké realizovať politiky na úrovni týchto výziev, ak nie sme schopní obmedziť priestor, ktorý zaberá tieňová ekonomika. Dôsledky nelegálnej práce sa tu však nekončia.

Vo svojej podstate ide o prácu, ktorá sa vyznačuje neistotou po každej stránke. Ak sa pozrieme na údaje týkajúce sa pracovných úrazov, môžeme konštatovať, že veľká časť z týchto úrazov bola zapríčinená typom vykonávanej práce.

Z tohto dôvodu je nevyhnutné dosiahnuť cieľ Komisie – znížiť do roku 2014 počet pracovných úrazov o 25 % – ráznym bojom proti nelegálnej práci.

Ďalším dôsledkom je narušenie konkurencieschopnosti v Európe medzi podnikmi, ktoré rešpektujú pravidlá, a podnikmi, ktoré ich nedodržiavajú. Ako budovať Európu s transparentnou hospodárskou súťažou, ak je jedna časť trhu zdeformovaná? Existuje ešte jeden dôležitý prvok, ktorý je potrebné zdôrazniť. Nelegálna práca je destabilizujúci faktor pre všetky pracovné trhy a vytvára ťažko riešiteľné situácie.

Bude tiež mimoriadne ťažké napredovať v modernizácii práce a flexiistoty, ak nie sme schopní odstrániť nelegálnu prácu a vytvoriť menej segmentované a homogénnejšie pracovné trhy. Napokon by malo byť jasné, že ak chce Európa dosiahnuť ciele stanovené v lisabonskej stratégii, nemá inú možnosť, len brať tento boj vážne.

Neodškriepiteľným faktom ostáva, že EÚ s 27 členmi bude stále viac posudzovaná z hľadiska jednotnosti vlastných politík a z hľadiska svojej kapacity a vôle meniť slová na činy.

Platí to pre všetky oblasti, treba si však uvedomiť, že všetko, čo sa týka práce, má pre európsku verejnú mienku mimoriadny význam, keďže od práce závisí sociálna budúcnosť Európy, jej hospodárske možnosti a blahobyt európskych občanov.

Úloha je teda náročná a namiesto slov si vyžaduje jasné a konkrétne činy.

Osobitosť európskeho prístupu v tomto odvetví ukazuje, že nové politické usmernenia týkajúce sa nelegálnej práce sa ťažko transformujú na jasné právne a inštitucionálne nástroje, ktoré by sa mali prejaviť vo forme konkrétnych opatrení v jednotlivých členských štátoch.

Forma, ktorú Európska únia používa pri zasahovaní proti nelegálnej práci, sa totiž naďalej zameriava na nástroje tzv. mäkkého práva, čo sa prejavuje neschopnosťou dosiahnuť účinný a rýzný obrat v európskom boji proti tomuto javu. Na druhej strane je potrebné povedať, že kým techniky harmonizácie v oblasti nelegálnej práce nezaznamenali v posledných rokoch žiadny pokrok, využívanie tzv. mäkkého práva naopak prinieslo istý stupeň zblížovania členských štátov smerom k stratégiám boja proti problému nelegálnej práce. Takisto nemožno obísť výraznú asymetriu medzi nástrojmi, ktoré Európska únia môže a chce použiť na politiky v prospech kvalitnej práce, a nástrojmi, ktoré používa v politikách zameraných na zaistenie slobody trhu.

Komisia vo svojich pokynoch týkajúcich sa boja proti nelegálnej práci odporúča zracionalizovať a zefektívniť vnútroštátne právne úpravy v oblasti pracovnoprávných vzťahov, pričom uvádza niektoré veľmi zaujímavé ciele, ale bez vypracovania konkrétnych a vhodných nástrojov potrebných na ich dosiahnutie.

Spomeňme napríklad možnosť, či obmedziť alebo neobmedziť prekážky v oblasti využívania netypickej práce, či využívať štrukturálne fondy na ten istý cieľ, alebo či poskytnúť podporu, a to aj prostredníctvom smernice, nadnárodnému kolektívnemu rokovaniu, ktorého cieľom je konkretizovať tendencie homogenizácie minimálnej mzdy v Európe.

Z týchto dôvodov si zosilnenie boja proti nelegálnej práci vyžaduje ešte veľa práce. Cieľom predloženej správy je riešiť tieto otázky a cieľom pracovných návrhov, ktoré obsahuje, je načrtnúť plán na podporu tohto boja.

17.7.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE HOSPODÁRSKE A MENOVÉ VECI(*)

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

k zintenzívneniu boja proti nelegálnej práci
(2008/2035(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko (*): Theodor Dumitru Stolojan

(*) Pridružený výbor – článok 47 rokovacieho poriadku

NÁVRHY

Výbor pre hospodárske a menové veci vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. podporuje členské štáty v tom, aby pokračovali v reformách daňového systému a systému sociálneho zabezpečenia, a tým znižovali daňovú záťaž pracovnej sily;
2. víta prístup Komisie a vyzýva aj na obnovenie boja proti nelegálnej práci a tieňovej ekonomike, ktoré – hoci v rôznej miere v jednotlivých štátoch – poškodzujú hospodárstvo, zamestnancov ponechávajú bez ochrany, poškodzujú spotrebiteľov, znižujú daňové výnosy a vedú k nečestnej súťaži medzi podnikmi;
3. požaduje stratégiu na boj proti nelegálnej práci, založenú na pevnej a účinnej koordinácii a administratívnej spolupráci medzi vládnymi výkonnými orgánmi, inšpektorátmi práce a sociálnymi partnermi, správou sociálneho zabezpečenia a daňovými orgánmi;
4. vyzýva členské štáty, aby využívali inovatívne metódy založené na ukazovateľoch a referenčných kritériách špecifických pre rôzne odvetvia podnikania, s cieľom bojovať proti nelegálnej práci a daňovým únikom, a vyzýva Komisiu, aby podporovala výmenu najlepších skúseností medzi členskými štátmi v boji proti nelegálnej práci;
5. vyzýva členské štáty, aby do roku 2009 zrušili prechodné opatrenia obmedzujúce mobilitu pracovníkov z nových členských štátov, keď členské štáty budú musieť znovu

rozhodovať o prechodných obmedzeniach pre nové členské štáty, pretože takáto mobilita je už realitou a títo pracovníci často vykonávajú prácu nelegálne;

6. víta iniciatívu Komisie na to, aby sa pred Súdny dvorom Európskych spoločenstiev začali konania proti tým členským štátom, ktoré do svojich vnútroštátnych právnych predpisov ešte nezpracovali automatické uznávanie kvalifikácie získanej v nových členských štátoch; vyzýva členské štáty, aby si bezodkladne začali plniť svoje povinnosti;
7. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali informačnú kampaň určenú zamestnávateľom a pracovníkom, ktorá by mala upriamiť pozornosť na minimálne platné predpisy a nariadenia Spoločenstva a negatívne účinky, ktoré má nelegálna práca na verejné financie, národné systémy sociálneho zabezpečenia, spravodlivú hospodársku súťaž, hospodársku výkonnosť a na samotných pracovníkov;
8. zdôrazňuje, že členské štáty by mali vyčleniť viac verejných finančných prostriedkov na zvyšovanie verejného povedomia, pričom by mohli využívať prostriedky aj z Európskeho sociálneho fondu alebo z programu Spoločenstva pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu PROGRESS; navrhuje, že počas aktivít na zvyšovanie povedomia by sa mal dôraz klásť na postihy, náklady, riziká nelegálnej práce a výhody riadneho zamestnania, pričom otázka zvyšovania povedomia zodpovedá hlavným cieľom lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť; vyzýva sociálnych partnerov, aby v tomto procese zohrali aktívnu úlohu;
9. konštatuje, že tieňovú ekonomiku nemožno odstrániť bez využitia vhodných stimulačných mechanizmov; domnieva sa, že členské štáty by v súvislosti s lisabonskými ukazovateľmi mali podávať správy o výsledkoch dosahovaných pri znižovaní miery tieňovej ekonomiky;
10. vyzýva členské štáty, aby pri prijímaní politických opatrení na vyriešenie problematiky nelegálnej práce posúdili prístupy špecifické pre dané odvetvie;
11. vyzýva príslušné vnútroštátne orgány, aby podporovali využívanie tzv. elektronickej vlády (e-government) a registrácie na internete a aby si vymieňali najlepšie skúsenosti s cieľom znižovať náklady a zjednodušovať registráciu a administratívne postupy pre obchod, a najmä pre malé a stredné podniky, napríklad znížením počtu tlačív na daňové priznanie, pomocou položiek na jednotlivé údaje, formulárov jednotných platieb a jednotných kontaktných miest;
12. vyzýva na dôkladnejšie uplatňovanie platnej legislatívy v boji proti nelegálnej práci a na postihy za jej porušovanie;
13. vyzýva Komisiu, aby na úrovni Spoločenstva podporovala administratívnu spoluprácu a výmenu najlepších skúseností v boji proti tieňovej ekonomike.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	16.7.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 32 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mariela Velichkova Baeva, Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Slavi Binev, Sebastian Valentin Bodu, Sharon Bowles, David Casa, Manuel António dos Santos, Elisa Ferreira, Jean-Paul Gauzès, Donata Gottardi, Benoît Hamon, Gunnar Hökmark, Sophia in 't Veld, Othmar Karas, Wolf Klinz, Andrea Losco, Astrid Lulling, Gay Mitchell, Joseph Muscat, John Purvis, Heide Rühle, Eoin Ryan, Antolín Sánchez Presedo, Ivo Strejček, Ieke van den Burg, Sahra Wagenknecht
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Dragoş Florin David, Thomas Mann, Gianni Pittella, Bilyana Ilieva Raeva, Theodor Dumitru Stolojan

16.7.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE VNÚTORNÝ TRH A OCHRANU SPOTREBITEĽA

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

o zintenzívnení boja proti nelegálnej práci
(2008/2035(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Benoît Hamon

NÁVRHY

Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. konštatuje, že v súvislosti s voľným pohybom pracovníkov na vnútornom trhu narastajú prípady nelegálnej práce; domnieva sa, že táto skutočnosť spôsobuje ujmu tak pracovníkom, ako aj verejným financiám, dobrému fungovaniu vnútorného trhu a zabezpečeniu zdravej hospodárskej súťaže;
2. naliehavo vyzýva členské štáty, aby čo najskôr ukončili prechodné ustanovenia obmedzujúce mobilitu pracovníkov z nových členských štátov, keďže tieto obmedzenia podporujú nelegálnu prácu;
3. domnieva sa, že nelegálna práca v prípade zamestnancov profitujúcich z voľného pohybu pracovných síl môže vyplývať z neznalosti príslušných predpisov; vyzýva preto členské štáty, aby zorganizovali verejné informačné kampane s cieľom zvýšiť informovanosť o tejto otázke medzi zamestnancami a zamestnávateľmi;
4. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zmiernenie osobitnej zraniteľnosti prísťahovaleckej populácie v nelegálnej práci;
5. vyzýva Komisiu, aby prepracovala Smernicu 96/71/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb¹, najmä s cieľom posilniť administratívnu spoluprácu a výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi (inšpektorátmi práce, daňovými úradmi, organizáciami sociálneho zabezpečenia), zabrániť nelegálnej práci a napraviť situáciu v tejto oblasti;

---

¹ Ú. v. ES L 18, 21.1.1997, s. 1

6. vyzýva Komisiu, aby zvažila, či by na účely boja proti nelegálnej práci mohli byť užitočné a použiteľné systémy, ktoré sa zaviedli smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu¹, vrátane miest jednotného kontaktu;
7. zdôrazňuje, že počet prípadov nelegálnej práce v rámci subdodávateľských reťazcov by sa mohol znížiť zavedením systému vnútroštátnych ustanovení, ktorými by sa vyžadovalo, aby obstarávatelia a dodávatelia konali zodpovedne a čestne;
8. vyzýva členské štáty, aby spolupracovali na znižovaní počtu prípadov nelegálnej práce a aby vykonávali politiky, ktoré vyhovujú ich osobitným požiadavkám;
9. vyzýva členské štáty, aby využívali dostupné politické nástroje, ktoré spájajú preventívne opatrenia a sankcie zamerané na transformovanie nelegálnej práce na regulárne zamestnanie, a ak je to možné, aby koordinovali využívanie týchto nástrojov s cieľom dosiahnuť väčšiu súdržnosť v rámci vnútorného trhu;
10. odporúča, aby bola uzatvorená dohoda na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni so spoluúčasťou sociálnych inštitúcií a zamestnávateľských organizácií s cieľom zaviazat' sa sledovať a postupne odstraňovať nelegálnu prácu.

---

¹ Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	15.7.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 18 -: 16 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gabriela Crețu, Mia De Vits, Janelly Fourtou, Martí Grau i Segú, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Anna Hedh, Eija-Riitta Korhola, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Catuscia Marini, Nickolay Mladenov, Catherine Neris, Bill Newton Dunn, Zita Pleštinská, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, Salvador Domingo Sanz Palacio, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Eva-Britt Svensson, Jacques Toubon, Barbara Weiler, Marian Złotea
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Emmanouil Angelakas, André Brie, Giovanna Corda, Jan Cremers, Benoît Hamon, Joel Hasse Ferreira, Filip Kaczmarek, Manuel Medina Ortega, José Ribeiro e Castro, Olle Schmidt
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Dragoș Florin David, Jan Olbrycht

9.9.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE OBČIANSKE SLOBODY, SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

o zintenzívnení boja proti nelegálnej práci
(2008/2035(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Claudio Fava

NÁVRHY

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže migranti, či už legálni alebo nelegálni, sú hlavnými obeťami vykorisťovania spojeného s nelegálnou prácou,
  - B. keďže nelegálne zamestnaní štátni príslušníci tretích krajín sú zraniteľnejší, nakoľko je pravdepodobné, že budú v prípade zadržania poslaní späť do svojej krajiny pôvodu,
  - C. keďže dostupnosť nelegálnej práce je faktorom napomáhajúcim nezákonné prisťahovalectvo a vytvára predpoklady na vykorisťovanie prisťahovalcov,
1. víta úsilie Komisie o zavedenie sankcií voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že neexistujú opatrenia na boj proti vykorisťovaniu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí v EÚ legálny pobyt majú;
  2. vyzýva členské štáty, aby posilnili mechanizmy dohľadu a sankcií so zapojením inšpektorátov práce, daňových úradov a sociálnych partnerov;
  3. berie na vedomie pokrok obsiahnutý v návrhu smernice Rady o zjednotenom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a na prácu na území členského štátu, vydávané pre štátnych príslušníkov tretích krajín, a o spoločnom súbore práv pre pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte

(KOM(2007)0638), vyjadruje však poľutovanie nad tým, že k zaručeniu práv zakotvených v článkoch 27 až 34 Charty základných práv Európskej únie zostáva ešte dlhá cesta;

4. je presvedčený, že boj proti nelegálnej práci si vyžaduje komplexný prístup, ktorý musí zohľadňovať potrebu chrániť a presadzovať práva migrujúcich pracovníkov, či už legálnych alebo nelegálnych, ktorých zamestnávateľa vykorisťujú;
5. je presvedčený, že zjednodušenie a koordinácia správnych systémov členských štátov by napomohli boj proti nelegálnej práci;
6. domnieva sa, že boj proti nelegálnej práci vykonávanej nelegálnymi prisťahovalcami nemožno viesť účinne bez otvorenia ciest pre zákonnú migráciu s cieľom zaručiť pracovnú silu z tretích krajín, či už vysokokvalifikovanú alebo menej kvalifikovanú, ktorú Európska únia potrebuje;
7. vyzýva členské štáty, aby stanovili alebo posilnili príslušné legislatívne opatrenia, ktoré podnietia obeť vykorisťovania z radov migrantov, aby informovali o svojej situácii, čo by prispelo najmä k účinnejšiemu boju proti nelegálnej práci;
8. je presvedčený, že je potrebné zintenzívniť boj proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý sa s nelegálnou prácou často spája.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	8.9.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 34 -: 0 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexander Alvaro, Emine Bozkurt, Philip Bradbourn, Mihael Brejc, Jean-Marie Cavada, Carlos Coelho, Elly de Groen-Kouwenhoven, Esther De Lange, Gérard Deprez, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Bárbara Dührkop Dührkop, Claudio Fava, Armando França, Kinga Gál, Patrick Gaubert, Jeanine Hennis-Plasschaert, Ewa Klamt, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Henrik Lax, Baroness Sarah Ludford, Claude Moraes, Javier Moreno Sánchez, Rareş-Lucian Niculescu, Martine Roure, Inger Segelström, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Edit Bauer, Frieda Brepoels, Simon Busuttil, Elisabetta Gardini, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jean Lambert, Marian-Jean Marinescu, Siiri Oviir

18.7.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE PRÁVA ŽIEN A RODOVÚ ROVNOSŤ

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

o zintenzívnení boja proti nelegálnej práci
(2008/2035(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Astrid Lulling

NÁVRHY

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na dokument Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok s názvom Stepping up the fight on undeclared work (Zintenzívnenie boja proti nelegálnej práci)¹,
  - so zreteľom na štúdiu GR pre zamestnanosť a sociálne veci Európskej komisie o nelegálnej práci v rozšírenej Európskej únii, analýza nelegálnej práce: hĺbková štúdia konkrétnych otázok (marec 2004),
1. zdôrazňuje, že pokiaľ ide o nelegálnu prácu, ženy nie sú nadmerne zastúpené, ale v niektorých tradične ženských oblastiach zamestnanosti, akými sú služby v domácnosti, hotelové a reštauračné služby či služby zdravotnej starostlivosti, ktoré sa vyznačujú nižšou úrovňou kvalifikácie, istoty zamestnania a odmeňovania a slabšou alebo chýbajúcou sociálnou starostlivosťou, je ich zastúpenie v porovnaní s mužmi vyššie, a z tohto dôvodu sa veľmi často nachádzajú v mimoriadne zraniteľnom postavení;
  2. upozorňuje na všeobecne slabšiu pozíciu žien na pracovnom trhu, ktorá je často dôsledkom rodinných povinností, ktoré sťažujú prístup žien na oficiálny pracovný trh a podporujú skutočnosť, že ženy prijímajú zle platenú a nelegálnu prácu, čo je zosmiešnením práva na dôstojnú prácu, ktoré dôrazne obhajuje Medzinárodná organizácia práce, najmä v prípade žien v domácnosti, nelegálnych prísťahovalkýň a žien, pri ktorých sa niekedy kombinuje slabo platená a nelegálna práca; zdôrazňuje negatívne následky

---

¹ <http://www.fr.eurofound.eu.int/pubdocs/2008/13/en/1/ef0813en.pdf>

na profesionálnu kariéru a dôchodok žien, ktoré z tejto skutočnosti vyplývajú, ale tiež následky na dobré fungovanie pracovného trhu a kapacitu financovania systémov sociálneho zabezpečenia;

3. domnieva sa, že politika, ktorá umožní započítavať materskú a rodičovskú dovolenku do odpracovaných rokov a vyplácať za ňu mzdu, zníži negatívne dôsledky rodinných povinností a prispeje k rozvoju profesionálnej kariéry žien, ako aj k dobrému fungovaniu pracovného trhu;
4. vyzýva Komisiu, aby pre členské štáty vypracovala pilotný nástroj, ktorý bude čerpať z osvedčených postupov existujúcich v niektorých členských štátoch a z takých modelov, ako bol vypracovaný v projekte 2 Plus v Luxemburgu (spolufinancovanom Európskym sociálnym fondom v rámci programu Cieľ 3), s cieľom odstrániť nelegálnu prácu tým, že sa stane menej zaujímavou, a to prostredníctvom:
  - podstatného zjednodušenia administratívnych postupov pre zamestnávateľa, pričom pracovníci budú mať zaistené sociálne zabezpečenie,
  - prítlačlivého daňového systému pre zamestnávateľa, najmä znížením daní, okrem iného v prípade podporných aktivít,
  - oslobodenia od daní každej práce s odmenou, ktorá bude nižšia ako suma stanovená členským štátom;
5. upozorňuje na systémy poukazov na služby v Belgicku, Nemecku a Francúzsku, kde si môžu domácnosti kúpiť služby v domácnosti za nízke ceny, pričom je však zabezpečené odvádzanie príspevkov na sociálne zabezpečenie a daní prostredníctvom tohto poukazu;
6. vyzýva Komisiu, aby navrhla členským štátom rámcový štatút pre manželských partnerov a členov rodiny pomáhajúcich v rodinných podnikoch, ktorý zaisťuje, že budú povinne prihlásení do systému sociálneho zabezpečenia¹;
7. zdôrazňuje, že samotné riadenie rodiny je rodinným podnikom a že by sa malo zväziť uznávanie netypického rodinného zamestnania a jeho povinnej registrácie v systéme sociálneho zabezpečenia;
8. zdôrazňuje základnú potrebu zriadiť na európskej úrovni platformu poverenú zhromažďovaním potrebných informácií v úzkej spolupráci s členskými štátmi s cieľom vytvoriť spoľahlivú databázu poskytujúcu prehľad o situácii nelegálnej práce v rámci EÚ pri zohľadnení rodového rozmeru, a najmä postavenia žien;

---

¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. februára 1997 o situácii manželských partnerov pomáhajúcich samostatne zárobkovo činným osobám (Ú. v. ES C 85, 17.3.1997, s. 186)

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	16.7.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 32 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Hiltrud Breyer, Edite Estrela, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Esther Herranz García, Lívia Járóka, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Urszula Krupa, Roselyne Lefrançois, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Anni Podimata, Karin Resetarits, Eva-Britt Svensson, Anne Van Lancker, Corien Wortmann-Kool, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gabriela Crețu, Lena Ek, Iratxe García Pérez, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Anna Hedh, Christa Kläß, Marusya Ivanova Lyubcheva, Maria Petre, Zuzana Roithová, Heide Rühle
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Manolis Mavrommatis

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	10.9.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 41 -: 2 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnach, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Richard Falbr, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Roger Helmer, Stephen Hughes, Karin Jöns, Ona Juknevičienė, Jean Lambert, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Maria Matsouka, Mary Lou McDonald, Elisabeth Morin, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Öry, Siiri Oviir, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, Jacek Protasiewicz, Bilyana Ilieva Raeva, Elisabeth Schroedter, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Petru Filip, Donata Gottardi, Rumiana Jeleva, Anne E. Jensen, Sepp Kustatscher, Claude Moraes, Roberto Musacchio, Csaba Sógor